

Úvodem

Oddíl 1	POSTAVENÍ ZOOHYGIENY A PREVENCE CHOROB HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT V TEORII A PRAXI (Doc. MVDr. Jaroslav Kursá, DrSc.)	3

STRUČNÝ PŘEHLED VÝVOJE, HISTORIE	4

DEFINICE, NÁPLŇ A CÍL	7

Metody práce	8

Uplatnění zoohygieny a prevence chorob v chovatelské praxi	9

Oddíl 2	VŠEOBECNÉ PRINCIPY ZOOHYGIENY	14

1)	HYGIENA STÁJOVÉHO PROSTŘEDÍ (MVDr. Zdeněk Klein, CSc.)	15

FYZIKÁLNÍ FAKTORY STÁJOVÉHO OVZDUŠÍ	16

Tepnota, tepelný režim stáje	16

Vlhkost stájového ovzduší	22

Proudění vzduchu ve stájovém ovzduší	24

Sluneční záření a světlo	24

Oslunění a osvětlení stájí	27

Radioaktivní záření	29

CHEMICKÉ SLOŽENÍ STÁJOVÉHO OVZDUŠÍ	31

Plynné složky ovzduší	31

Zápach ve stájích	34

BIOLOGICKÉ FAKTORY STÁJOVÉHO OVZDUŠÍ	35

Prach ve stájovém ovzduší	35

Mikroorganismy ve stájovém ovzduší	36

Tlak vzduchu	37

Vzdušný elektrický potenciál	37

2)	HYGIENA PŮDY (MVDr. ing. P. Suchý, CSc.)	38

Vlastnosti půdy	39

Vliv lidské činnosti na půdu a její negativní zdravotně hygienické důsledky	41

Vliv intenzifikace rostlinné výroby na hygienu půdy	42

Vliv pesticidů na hygienu půdy	42

Vliv dalších, prostředí znečišťujících látek na hygienu půdy	43

Kontaminace půdy choroboplodnými zárodky	44

3)	HYGIENA VODY A NAPÁJENÍ (MVDr. J. Herčík)	46

VÝZNAM VODY PRO ORGANISMUS

ROZDĚLENÍ VOD

- Rozdělení vod podle původu
- Druhy vod podle použití

VYŠETŘOVÁNÍ VODY

- Fyzikální vyšetření vody
- Chemické vyšetření vody
- Mikrobiologický rozbor vody

PŘEHLED POŽADOVANÝCH VLASTNOSTÍ VODY PITNÉ A VODY NAPÁJECÍ

ÚPRAVA VODY

- Mechanická úprava vody
- Fyzikální a chemická úprava vody

ODPADNÍ VODY

- Rozdělení odpadních vod
- Čištění odpadních vod

NAPÁJENÍ HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT

HYGIENA VÝŽIVY

(Doc. MVDr. Jaroslav Kurša, DrSc.)

PORUCHY ZDRAVÍ NUTRIČNÍHO PŮVODU

- Metabolické poruchy
- Podvýživa a hladovění
- Vitaminy a zdraví
- Mikrobiální a toxické vlivy krmiv
- Alimentární intoxikace
- Otrava sloučeninami olova
- Otrava sloučeninami mědi
- Otrava sloučeninami rtuti
- Otrava sloučeninami selenu
- Otrava chloridem sodným
- Otrava kyanovodíkem a kyanidy
- Otrava dusičnany a dusitany
- Kontaminace krmiv některými pesticidy
- Otravy organofosfátovými insekticidy
- Otravy herbicidy
- Otravy rodenticidními přípravky
- Otravy z krmiv vyvolané plísněmi
- Otravy jedovatými rostlinami

HYGIENA STAVEB, STÁJOVÝCH OBJEKTŮ A TECHNOLOGIÍ

(Doc. MVDr. Z. Frajs, CSc.)

PLÁNOVÁNÍ, VÝSTAVBA A REKONSTRUKCE STÁLÍ

HYGIENA STAVEB

- Terén staveniště
- Pásma hygienické ochrany
- Volba stavebního materiálu z hlediska hygienického

Větrání stájí	86
Kanalizace stájí	92
Tekutý hnůj	92
POMOCNÉ STÁJOVÉ OBJEKTY ZDRAVOTNÍHO VÝZNAMU	96
Karanténní stáj	96
Izolační stáj	96
Kafilerní box	96
VETERINÁRNĚ HYGIENICKÁ OCHRANA VELKOCHOVŮ ZVÍŘAT	97
Zařazení specializovaných závodů do jednotlivých stupňů VHO	100
6) ASANACE PROSTŘEDÍ (MVDr. P. Kolář)	102
Preventivní asanace	102
Ohnisková asanace	102
DEZINFEKCE	103
Etapy dezinfekce	103
Fyzikální dezinfekce	104
Chemické dezinfekční prostředky	105
Aplikační formy dezinfekčních prostředků	108
Kontrola účinnosti dezinfekce	108
Metody chemické dezinfekce při tlumení nákaz	109
DEZINSEKCE	110
Druhy dezinfekce	110
Charakteristika chemických dezinfekčních prostředků	111
Problematika výskytu mouchy domácí v živočišné výrobě	112
DERATIZACE	114
Chemický způsob deratizace	115
Přehled rodenticidů	115
VETERINÁRNÍ ASANAČNÍ ÚSTAVY	117
Oddíl 3 ZÁKLADY OBECNÉ PREVENCE CHOROB HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT	118
ZDRAVÍ (Doc. MVDr. J. Kursa, DrSc.)	119
VYMEZENÍ POJMU ZDRAVÍ	119
Kolektivní zdraví	121
NEMOC JAKO CELKOVÝ PROJEV ORGANISMU	122
Nemoc (choroba)	122
Vznik, vývoj, zánik nemoci	122
Stadia nemoci	122
Východiska nemoci	123
Příčiny vzniku onemocnění	123
Vnější příčiny chorob	124
Mechanické příčiny	124
Fyzikální příčiny	124

Chemické příčiny	125
Biologické příčiny	125
Vnitřní příčiny chorob	125
Všeobecné projevy nemocnosti	127
PATOLOGICKÉ PROCESY	129
OBRANNÉ MECHANISMY ORGANISMU	132
Faktory nespecifické odolnosti	132
Buněčné faktory nespecifické odolnosti	132
Anatomické a tkáňové bariéry	132
Humorální a další faktory nespecifické odolnosti	133
Faktory specifické odolnosti - imunita	133
Využití imunologie v chovatelské praxi	135
Přirozeně získaná imunita aktivní	137
Přirozeně získaná imunita pasivní	137
Uměle získaná imunita aktivní	139
Uměle získaná imunita pasivní	140
Alergie	140
EKONOMIKA ZDRAVÍ	142
(MVDr. ing. P. Suchý, CSc.)	
EKONOMICKY ZÁPORNÉ VLIVY NEMOCNOSTI	142
Vliv nemocnosti na početní stavy hospodářských zvířat	142
Vliv nemocnosti na intenzitu vlastní produkce	142
Vliv nemocnosti na produkční období zvířat	142
Vliv nemocnosti na náklady	143
Vliv nemocnosti na kvalitu výrobku	143
Klasifikace ztrát	143
Přímé ztráty způsobené nemocností	143
Nepřímé ztráty způsobené nemocností	144
LÉČIVA V CHOVATELSKÉ PRAXI	145
(MVDr. ing. P. Suchý, CSc.)	
DOPLŇKY BIOFAKTORŮ	146
MEDIKOVANÉ KRMNÉ PŘÍPRAVKY	147
LÉČIVA POUŽÍVANÁ K OVLIVŇOVÁNÍ FYZIOLOGICKÝCH FUNKCÍ	148
Léčiva používaná k řízení reprodukce	148
Léčiva ovlivňující chování	148
Stimulátory růstu	149
LÉČIVA POUŽÍVANÁ PROTI INFEKČNÍM A INVAZNÍM CHOROBÁM	151
ZÁKON O VETERINÁRNÍ PÉČI	153
(Doc. MVDr. Z. Frajs, CSc.)	
VÝTAH Z VYHLÁŠKY Č. 154	154
ORGANIZACE VETERINÁRNÍ SLUŽBY	158
(MVDr. ing. P. Suchý, CSc.)	
Vztah SVS k národním výborům	159
Krajská veterinární zařízení (KVZ)	160

LITERATURA